

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Lege privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
<p>Proiectul de lege a fost elaborat în scopul implementării angajamentelor Republicii Moldova privind armonizarea legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene, în contextul realizării Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere și a obiectivelor stabilite pentru anul 2026 în domeniul guvernancei corporative, mediului, drepturilor omului și al sustenabilității economice.</p> <p>Scopul proiectului rezidă în transpunerea Directivei (UE) 2024/1760 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor, astfel cum a fost modificată prin Directivele (UE) 2025/794 și (UE) 2026/470. Directiva stabilește obligații pentru întreprinderile mari de a identifica, preveni, atenua și remedia impacturile negative asupra drepturilor omului, inclusiv a angajaților, și mediului în cadrul operațiunilor proprii și al lanțului lor de activități.</p> <p>Elaborarea proiectului este fundamentată pe:</p> <ul style="list-style-type: none">– Tabelul de concordanță cu Directiva (UE) 2024/1760, care a identificat necesitatea unui cadru normativ distinct privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor;– Nota analitică privind transpunerea directivei, care a evidențiat lacunele cadrului legislativ național și recomandările de armonizare;– Datele statistice oficiale relevante pentru identificarea întreprinderilor care întrunesc pragurile de aplicabilitate prevăzute de proiect: peste 5.000 de angajați și o cifră de afaceri netă la nivel mondial de peste 1,5 miliarde euro, precum și pragurile speciale aplicabile întreprinderilor-mamă, francizelor și licențelor. <p>Prin intermediul prezentului proiect de lege se urmărește realizarea următoarelor acțiuni din documentele strategice naționale:</p> <ul style="list-style-type: none">– Acțiunile prevăzute în documentele naționale de planificare privind armonizarea legislației în domeniul guvernancei corporative, responsabilității întreprinderilor, protecției drepturilor omului și mediului;– Programul național de aderare 2025–2029, aprobat prin HG nr. 306/2025, și angajamentul din Capitolul 30 „Relații externe” privind adoptarea legii până în decembrie 2026.– Optimizarea poverii administrative pentru mediul de afaceri prin alinierea la calendarul european etapizat (2028-2031), asigurând o perioadă de tranziție suficientă pentru companiile din Republica Moldova în vederea conformării la noile standarde fără pierderea competitivității pe piața unică.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>Republica Moldova nu dispune, în prezent, de un cadru normativ dedicat diligenței necesare în materie de durabilitate, iar legislația existentă reglementează doar fragmentar domeniile drepturilor omului, mediului, guvernancei corporative și protecției avertizorilor de integritate.</p> <p>Analiza cadrului legislativ intern, realizată în Tabelul de concordanță, relevă existența unor lacune majore care împiedică alinierea la standardele Uniunii Europene și afectează competitivitatea întreprinderilor din Republica Moldova pe piața internă a UE, în special în contextul obligațiilor ce decurg din procesul de preluare a acquis-ului comunitar.</p> <p>În acest context, devine necesară instituirea, prin lege, a unui cadru normativ coerent și direct aplicabil privind diligența necesară în materie de durabilitate, în conformitate cu cerințele Directivei (UE) 2024/1760.</p> <p>1) Lipsa unui mecanism juridic privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor</p>

Legislația națională (Codul civil, Codul muncii, Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni etc.) nu conține obligații explicite pentru întreprinderile mari de a identifica, preveni, atenua și remedia impacturile negative reale sau potențiale asupra drepturilor omului și mediului generate de activitățile proprii, ale filialelor sau ale partenerilor comerciali din lanțul de activități.

În lipsa unui asemenea mecanism juridic, riscurile sistemice de încălcare a drepturilor fundamentale, de afectare a mediului și de practici neconforme standardelor de guvernanță corporativă rămân insuficient gestionate, iar întreprinderile nu dispun de un cadru clar de conformare la cerințele europene în materie.

Totodată, absența unei reglementări unitare în acest domeniu limitează capacitatea autorităților publice de a asigura monitorizarea și controlul eficient al acestor riscuri, precum și aplicarea unor măsuri preventive adecvate.

2) Lipsa răspunderii civile extinse în raport cu filialele și partenerii comerciali

Cadrul juridic național, în special Codul civil, consacră răspunderea juridică în principal pentru faptele proprii, fără a reglementa în mod adecvat răspunderea întreprinderilor pentru prejudiciile cauzate în cadrul lanțului de activități.

Directiva (UE) 2024/1760 prevede instituirea unui regim de răspundere civilă pentru daunele cauzate prin nerespectarea obligațiilor de diligență necesară, inclusiv în raport cu activitățile filialelor și ale partenerilor comerciali.

Absența unei astfel de reglementări în dreptul național conduce la:

- diminuarea nivelului de protecție a persoanelor afectate;
- limitarea accesului efectiv la remedii judiciare;
- afectarea credibilității mediului de afaceri în raport cu partenerii externi.

3) Lipsa obligațiilor de raportare în domeniul durabilității

Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017 nu prevede declarația specifică privind diligența necesară în materie de durabilitate.

4) Inexistența unui mecanism special de protecție a avertizorilor în domeniul drepturilor omului și mediului

Legea nr. 165/2023 privind avertizorii de integritate nu acoperă în mod expres raportarea încălcărilor legate de drepturile omului și de protecția mediului în contextul activităților economice și al lanțurilor de activități.

Directiva (UE) 2024/1760 extinde domeniul de aplicare al normelor privind protecția avertizorilor, prin corelare cu Directiva (UE) 2019/1937, aspect care nu este reflectat în legislația națională.

5) Caracterul preponderent reactiv al cadrului de protecție a mediului

Legislația de mediu în vigoare (Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, Legea nr. 3/2016 privind emisiile industriale) are un caracter predominant reactiv, fiind orientată în principal spre sancționarea poluării și autorizarea proiectelor noi.

Aceasta nu instituie obligații sistemice pentru întreprinderi privind:

- monitorizarea continuă a impactului asupra mediului;
- integrarea măsurilor preventive în procesele decizionale corporative.

În lipsa unor asemenea mecanisme, prevenirea riscurilor de mediu rămâne limitată, iar intervențiile au loc, de regulă, ulterior producerii prejudiciului.

6) Lipsa unui cadru instituțional coordonat

Competențele în domeniul muncii, protecției mediului, drepturilor omului și prevenirii corupției sunt distribuite între mai multe autorități publice, fără existența unui mecanism unitar de coordonare în materia diligenței necesare.

Nu este desemnată o autoritate responsabilă de:

- monitorizarea respectării obligațiilor de diligență necesară de către întreprinderile mari;
- colectarea și analizarea raportărilor relevante;
- aplicarea măsurilor corective și a sancțiunilor.

În acest context, proiectul de lege prevede desemnarea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării în calitate de coordonator de politici, operator al portalului și al punctului național de contact. Autoritățile de supraveghere sunt desemnate Inspectoratul de Stat al Muncii, Inspectoratul

pentru Protecția Mediului, Consiliul pentru egalitate, Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare.

7) Necesitatea alinierii la standardele Uniunii Europene pentru întreprinderile din Republica Moldova

Proiectul se aplică întreprinderilor de dimensiuni foarte mari care întrunesc pragurile stabilite la art. 2, inclusiv întreprinderilor cu peste 5.000 de angajați și o cifră de afaceri netă la nivel mondial de peste 1,5 miliarde euro, precum și întreprinderilor-mamă de cel mai înalt rang și întreprinderilor care desfășoară activități în baza acordurilor de franciză sau de licență.

În absența unui cadru normativ privind diligența necesară în materie de durabilitate, întreprinderile vizate și partenerii lor de afaceri se pot confrunta cu riscuri semnificative, inclusiv:

- dificultăți de integrare și menținere în lanțurile europene de activități;
- limitarea accesului la investiții și finanțări care includ criterii de durabilitate;
- creșterea costurilor ulterioare de adaptare la cerințele Uniunii Europene.

8) Necesitatea corelării cu angajamentele asumate în procesul de integrare europeană

Transpunerea Directivei (UE) 2024/1760 constituie o acțiune relevantă în cadrul procesului de armonizare a legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene și contribuie la realizarea angajamentelor asumate în cadrul Capitolului 30 „Relații externe”.

Lacunele identificate confirmă necesitatea adoptării unei legi distincte care să instituie un cadru coerent privind diligența necesară în materie de durabilitate, să asigure armonizarea legislației naționale cu standardele Uniunii Europene și să contribuie la protecția persoanelor, mediului și a intereselor economice ale Republicii Moldova în contextul procesului de integrare europeană.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege propune instituirea primului cadru normativ național privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor, transpunând **Directiva (UE) 2024/1760**, astfel cum a fost modificată prin Directivele (UE) 2025/794 și (UE) 2026/470. Obiectivul principal este implementarea obligațiilor legale pentru întreprinderile mari de a identifica, preveni, atenua, înceta și remedia impacturile negative asupra drepturilor omului, mediului și bunei guvernante, atât în operațiunile proprii, cât și în întreg lanțul valoric.

Pe baza proiectului de lege, principalele prevederi și elemente inovatoare ale actului normativ sunt următoarele:

1) Stabilirea domeniului de aplicare (Praguri actualizate 2026)

Proiectul de lege se va aplica întreprinderilor mari care depășesc pragurile de scalare stabilite prin reforma din februarie 2026:

- Întreprinderi autohtone și grupuri: peste 5.000 de salariați (calculați conform metodologiei FTE a BNS) și o cifră de afaceri netă mondială de peste 1,5 miliarde EUR.
- Sectoare specifice (Francize): cifră de afaceri de peste 275 milioane EUR, dacă redevențele depășesc 75 milioane EUR.
- Întreprinderi nerezidente: entități din state terțe care generează cifre de afaceri similare pe teritoriul Republicii Moldova/UE.

Conform datelor Biroului Național de Statistică (BNS), acest prag protejează sectorul IMM prin evitarea sarcinilor administrative directe, limitând aplicarea legii la actorii economici cu capacitate financiară ridicată.

2) Instituirea obligațiilor de diligență necesară pentru companiile vizate

Proiectul transpune structura directivei și prevede obligații pentru companii:

- integrarea diligenței necesare în politicile interne, care se revizuiesc cel puțin o dată la 24 luni;
- identificarea și evaluarea impacturilor negative reale sau potențiale;
- prevenirea și atenuarea riscurilor;
- încetarea și remedierea impacturilor negative reale;
- dialogul structurat cu părțile interesate;
- instituirea unui mecanism intern de notificare și tratare a plângerilor;
- evaluarea eficacității măsurilor cel puțin o dată la 5 ani;
- publicarea declarației anuale.

4) Reglementarea răspunderii civile pentru nerespectarea obligațiilor de diligență

Proiectul de lege introduce un mecanism de răspundere civilă extinsă, care permite:

- repararea prejudiciilor cauzate persoanelor sau mediului;
- antrenarea răspunderii companiilor;
- recuperarea costurilor suportate de autoritățile publice în cazul remediilor de mediu.

Aceasta este o noutate majoră în dreptul Republicii Moldova.

5) Instituirea mecanismelor de supraveghere și delimitarea competențelor autorităților

Proiectul desemnează în calitate de autorități de supraveghere Inspectoratul de Stat al Muncii, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Consiliul pentru egalitate, Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare. Autoritățile exercită competențe proprii și de rang egal, în limitele domeniilor stabilite de proiect.

- Inspectoratul de Stat al Muncii supraveghează impacturile în domeniile reglementate de legislația muncii și de legislația privind securitatea și sănătatea în muncă, iar Inspectoratul pentru Protecția Mediului supraveghează impacturile negative asupra mediului și obligațiile rezultate din instrumentele internaționale prevăzute în partea a II-a a anexei.

Pentru a clarifica atribuțiile Inspectoratului de Stat al Muncii în cadrul mecanismului de supraveghere propus, se prezintă în continuare corespondența dintre domeniile prevăzute de proiect și competențele legale existente ale instituției.

Analiza comparativă a art. 4 din Legea nr. 140/2001 și a art. 23 alin. (3) din proiect relevă că domeniile materiale enumerate la art. 23 alin. (3) lit. a)–f) sunt deja cuprinse, direct sau indirect, în mandatul legal al Inspectoratului de Stat al Muncii (ISM).

Potrivit art. 4 alin. (1) din Legea nr. 140/2001, ISM exercită controlul de stat asupra respectării tuturor actelor normative din domeniul muncii și al securității și sănătății în muncă. Prin urmare, competența instituției nu este limitată la materiile enumerate expres la art. 4 alin. (2), ci cuprinde toate drepturile și obligațiile reglementate de Codul muncii și de celelalte acte normative din aceste domenii.

Art. 4 alin. (2) pct. 1) lit. a) din Legea nr. 140/2001 atribuie expres ISM controlul respectării normelor privind relațiile individuale și colective de muncă, drepturile și garanțiile lucrătorilor, egalitatea de șanse și de tratament, nondiscriminarea și prevenirea hărțuirii, precum și securitatea și sănătatea în muncă. Aceste prevederi corespund direct domeniilor indicate la art. 23 alin. (3) lit. a), b) și d) din proiect.

Libertatea de asociere și negocierea colectivă, prevăzute la art. 23 alin. (3) lit. c) din proiect, sunt cuprinse în noțiunile de „relații colective de muncă” și „drepturi și garanții ale lucrătorilor” utilizate la art. 4 alin. (2) pct. 1) lit. a) din Legea nr. 140/2001. Aceste drepturi sunt consacrate expres și de art. 5 alin. (1) lit. h), art. 9 alin. (1) lit. i) și k), precum și de art. 21–29 din Codul muncii. În special, art. 26 alin. (1) recunoaște reprezentanților salariaților și angajatorilor dreptul de a iniția și de a participa la negocieri colective, iar art. 27 reglementează desfășurarea acestora.

Egalitatea de tratament și nondiscriminarea, prevăzute la art. 23 alin. (3) lit. d) din proiect, se regăsesc expres la art. 4 alin. (2) pct. 1) lit. a) din Legea nr. 140/2001. La nivelul Codului muncii, acestea sunt reglementate de art. 5 alin. (1) lit. e) și g), art. 8, care interzice discriminarea directă și indirectă în raporturile de muncă, precum și de art. 128 alin. (2), care interzice discriminarea la stabilirea și achitarea salariului.

Interzicerea muncii copiilor, menționată la art. 23 alin. (3) lit. e) din proiect, rezultă din normele Codului muncii privind vârsta minimă de încadrare și protecția salariaților minori. Potrivit art. 46 alin. (2), capacitatea de muncă se dobândește, ca regulă, la vârsta de 16 ani; alin. (3) permite încadrarea persoanei care a împlinit 15 ani numai pentru efectuarea unor munci ușoare și cu acordul reprezentanților legali; iar alin. (4) interzice încadrarea în muncă a persoanelor care nu au împlinit 15 ani. Protecția este completată de art. 96 alin. (2), privind durata redusă a timpului de muncă, și de art. 105 alin. (1), care interzice atragerea salariaților sub 18 ani la muncă suplimentară.

Interzicerea muncii forțate este prevăzută expres la art. 6 alin. (3) și art. 7 alin. (1)–(4) din Codul muncii. Întrucât ISM controlează, conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 140/2001, respectarea actelor normative din domeniul muncii, constatarea utilizării muncii forțate intră deja în competența sa materială.

Formularea de la art. 23 alin. (3) lit. f) din proiect, referitoare la „alte drepturi ale lucrătorilor”, se suprapune cu art. 4 alin. (2) pct. 1) lit. a) din Legea nr. 140/2001, care atribuie ISM controlul respectării drepturilor și garanțiilor lucrătorilor, precum și cu art. 4 alin. (2) pct. 1) lit. f), care permite efectuarea altor controale în domenii de competență stabilite de legislație.

- Pentru impacturile asupra drepturilor omului au fost evaluate competențele a două instituții existente – Avocatul Poporului și Consiliul pentru egalitate. Întrucât instituirea

unei noi autorități ar genera sarcini administrative și financiare suplimentare, proiectul propune extinderea mandatului Consiliului pentru egalitate, care va supraveghea impacturile asupra drepturilor omului neatribuite expres altei autorități. Avocatul Poporului va coopera cu autoritățile de supraveghere prin furnizarea de date, informații, opinii și expertiză, cu respectarea independenței sale funcționale.

- Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare supraveghează întreprinderile financiare reglementate aflate în competența lor.
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării coordonează politicile naționale, portalul unic, punctul național de contact și mecanismul de cooperare interinstituțională, fără a avea calitatea de supraveghere și fără a interveni în investigațiile sau cazurile individuale.

6) Introducerea obligațiilor pentru întreprinderile nerezidente

Întreprinderile străine care activează în Republica Moldova și depășesc pragurile stabilite sunt obligate să:

- desemneze un reprezentant autorizat în Republica Moldova;
- asigure îndeplinirea prevederilor privind diligența necesară în raport cu activitățile desfășurate pe teritoriul țării.

7) Elemente noi privind eligibilitatea și responsabilitățile verificatorilor independenți

În conformitate cu proiectul de Lege, se instituie pentru prima dată un sistem de verificare independentă a conformității întreprinderilor cu cerințele de diligență.

Verificatorii autorizați sunt responsabili pentru:

- evaluarea conformității politicilor de diligență necesară ale întreprinderilor;
- verificarea procedurilor interne de identificare și prevenire a riscurilor;
- certificarea veridicității informațiilor incluse în raportul anual de sustenabilitate;
- notificarea autorităților competente atunci când constată neconformități grave;
- asigurarea imparțialității și păstrarea confidențialității datelor.

8) Crearea mecanismului de plângeri și protecția avertizorilor

Proiectul de lege transpune modificările aduse Directivei 2019/1937, introducând:

- obligația companiilor de a institui canale interne de raportare pentru încălcări privind mediul și drepturile omului;
- protecția avertizorilor împotriva represaliilor;
- obligația publicării anuale a datelor agregate privind sesizările.

9) Implementarea declarației anuale privind diligența necesară

Companiile vizate trebuie să publice anual declarația care include:

- evaluarea riscurilor din lanțul de activități;
- măsurile adoptate și eficiența acestora;
- indicatori de mediu și sociali.

Prin transpunerea Directivei, Republica Moldova adoptă un model de guvernare modern, care protejează mediul de afaceri local prin praguri ridicate (5.000+ angajați), asigurând totodată un nivel înalt de protecție a drepturilor fundamentale și a mediului.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a prezentului proiect de lege, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a examinat mai multe opțiuni de reglementare, cu scopul de a identifica soluția cea mai adecvată pentru transpunerea Directivei (UE) 2024/1760 și pentru adaptarea cerințelor acesteia la realitățile economice și instituționale ale Republicii Moldova.

Prima opțiune analizată a fost menținerea situației actuale, fără intervenție legislativă. Această variantă a fost însă exclusă, întrucât legislația națională nu conține obligații sau mecanisme privind diligența necesară, iar absența unui astfel de cadru ar perpetua riscurile existente în materie de drepturile omului și mediu. Neintervenția ar fi contravenit totodată angajamentelor asumate de Republica Moldova în calitate de stat candidat la aderarea la Uniunea Europeană și ar fi afectat competitivitatea întreprinderilor mari, care trebuie să demonstreze conformitate față de partenerii europeni. Prin urmare, această opțiune nu putea fi considerată viabilă.

O a doua opțiune analizată a vizat elaborarea unei legi organice distincte versus adoptarea unui act normativ subordonat (Hotărâre de Guvern). Această opțiune a vizat crearea unui cadru

normativ cu forță juridică superioară, capabil să asigure o stabilitate sporită reglementărilor privind diligența necesară. Deși o lege organică oferă legitimitate maximă, această soluție a prezentat anumite limitări în faza de analiză, și anume complexitatea procesului legislative, rigiditate în adaptare, dilema instrumentului juridic. Prin comparație, o Hotărâre de Guvern ar fi oferit avantajul unor modificări rapide și al unei implementări etapizate. Totuși, această variantă a fost considerată insuficientă, deoarece un act administrativ nu poate reglementa aspecte esențiale care țin de drepturile și obligațiile fundamentale, de mecanismele de răspundere civilă sau de regimul de sancționare sever (precum amenzile de până la 3% din cifra de afaceri), aspecte care necesită, prin natura lor, acoperire prin lege organică.

O altă opțiune discutată a fost integrarea prevederilor directivei în actele normative sectoriale existente — Codul muncii, Codul civil, legislația de mediu, Legea privind societățile pe acțiuni sau legislația privind protecția consumatorilor. Această abordare ar fi condus însă la o reglementare dispersată, dificil de aplicat și lipsită de coerență. Directiva (UE) 2024/1760 promovează în mod expres o abordare integrată, în cadrul unui mecanism unic de guvernare corporativă, iar fragmentarea normelor ar fi compromis tocmai logica și eficiența acestui mecanism. De asemenea, o astfel de dispersie ar fi făcut dificilă monitorizarea, supravegherea și aplicarea sancțiunilor.

Transpunerea parțială a directivei a fost, la rândul său, analizată și exclusă. Având în vedere obligațiile asumate prin Acordul de Asociere și metodologia de transpunere a acquis-ului, o transpunere incompletă ar fi generat neconformitate cu standardele europene și ar fi afectat imaginea și credibilitatea Republicii Moldova în procesul de aderare. În plus, elementele directivei sunt interdependente — prevenirea riscurilor, remedierea prejudiciilor, obligațiile de raportare și mecanismele de supraveghere formează un sistem unic. Scoaterea unuia dintre aceste elemente ar face întregul model inoperabil.

În final, s-a analizat și varianta menținerii unui cadru exclusiv voluntar, bazat pe coduri de conduită, auto-reglementare sau standarde private. Această soluție nu ar putea însă oferi garanțiile necesare privind protecția drepturilor omului și a mediului, întrucât ar depinde exclusiv de disponibilitatea companiilor. Or, Directiva (UE) 2024/1760 instituie obligații juridice obligatorii și mecanisme clare de răspundere, ceea ce face insuficient un model exclusiv voluntar.

Din toate aceste motive, **opțiunea selectată — elaborarea unei legi organice** — ca instrument principal, considerându-se că forța juridică și securitatea raporturilor de drept prevalează în fața considerentelor de ordin administrativ, asigurând astfel o transpunere robustă și conformă cu standardele europene. Aceasta reprezintă singura soluție capabilă să asigure o transpunere completă, o implementare eficientă și o adaptare flexibilă în timp. Această abordare permite consolidarea unui cadru coerent, proporțional și previzibil pentru întreprinderile mari din Republica Moldova și asigură compatibilitatea cu acquis-ul Uniunii Europene, fără a crea poveri administrative nejustificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului de Lege privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor va genera un impact moderat asupra sectorului public, structurat în principal în jurul responsabilităților noi atribuite Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, în calitate de autoritate coordonatoare, precum și asupra autorităților de supraveghere în domeniul protecției mediului, drepturilor omului și muncii.

În primul rând, proiectul nu prevede crearea unei autorități publice noi, ci distribuie atribuțiile între instituțiile existente. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării va coordona politicile naționale în domeniu, portalul unic, punctul național de contact, cooperarea cu instituțiile Uniunii Europene și mecanismul interinstituțional.

În al doilea rând, supravegherea respectării obligațiilor va reveni Inspectoratului de Stat al Muncii, Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Consiliului pentru egalitate, Băncii Naționale a Moldovei și Comisiei Naționale a Pieței Financiare, potrivit delimitării materiale prevăzute la art. 23. În domeniul drepturilor omului au fost evaluate competențele Avocatului Poporului și ale Consiliului pentru egalitate. Pentru a evita instituirea unei noi autorități, se propune extinderea mandatului Consiliului pentru egalitate. Această soluție implică modificarea Legii nr. 121/2012.

Pe termen scurt, impactul asupra sectorului public va consta în necesitatea elaborării procedurilor interne de coordonare, formării personalului în domeniul diligenței necesare, adaptării instrumentelor IT necesare gestionării raportărilor și integrării noilor competențe în activitatea

curentă. Aceste ajustări pot fi realizate prin utilizarea resurselor bugetare deja aprobate, fiind prevăzută posibilitatea utilizării programelor de asistență tehnică din partea Uniunii Europene și a partenerilor de dezvoltare.

Pe termen mediu și lung, se estimează că aplicarea proiectului de lege va conduce la eficientizarea activității instituțiilor publice, prin reducerea episoadelor de neconformare severă în lanțurile valorice ale companiilor mari, prevenirea litigiilor majore privind încălcarea drepturilor omului, diminuarea cazurilor de poluare sau degradare a mediului ce necesită intervenția autorităților și creșterea nivelului de transparență corporativă. Aceasta va contribui la o administrare publică mai predictibilă și orientată spre prevenție, reducând sarcina de intervenție ulterioară în situații de risc.

În concluzie, impactul asupra sectorului public este unul gestionabil. Legea consolidează capacitatea administrației de a monitoriza comportamentul întreprinderilor mari într-un mod modern, aliniat practicilor europene, fără a crea sarcini bugetare sau instituționale disproporționate. Implementarea prevederilor va putea fi realizată treptat, prin utilizarea resurselor existente și prin valorificarea sprijinului oferit de programele de preaderare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative anuale existente, realocări interne și prin atragerea de resurse externe.

Implementarea prezentului proiect de lege nu presupune costuri majore pentru bugetul de stat, întrucât proiectul se bazează pe structurile instituționale existente și nu implică crearea unor autorități noi sau extinderea semnificativă a aparatului public. Costurile aferente se referă preponderent la activitățile de coordonare, monitorizare și instruire, care pot fi acoperite prin realocări interne și prin mobilizarea resurselor din programele de asistență externă.

Pe termen scurt (primul an de aplicare), impactul financiar este determinat în principal de necesitatea adaptării capacităților instituționale ale Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și ale autorităților de supraveghere, pentru a asigura gestionarea rapoartelor anuale ale întreprinderilor, funcționarea mecanismelor de supraveghere și implementarea sistemului de alertare și coordonare interinstituțională. Aceste costuri se referă, în special, la dezvoltarea unor proceduri operaționale interne, instruirea personalului și ajustarea infrastructurii IT necesare procesării datelor transmise de întreprinderi.

Pe termen mediu, cheltuielile se vor stabili la un nivel redus și constant, fiind asociate cu activități de rutină: recepționarea și analiza rapoartelor de sustenabilitate, coordonarea verificatorilor independenți, organizarea periodică a consultărilor cu părțile interesate și actualizarea metodologiilor sectoriale. Aceste activități se încadrează în funcțiile normale ale autorităților publice și pot fi finanțate prin realocări interne ale resurselor umane și materiale existente.

Proiectul de lege oferă, de asemenea, posibilitatea mobilizării resurselor externe pentru implementarea eficientă a sistemului de diligență. Uniunea Europeană și partenerii de dezvoltare (PNUD și GIZ) oferă deja programe dedicate sustenabilității și mediului, care pot acoperi costuri precum instruirea funcționarilor, dezvoltarea instrumentelor digitale, elaborarea ghidurilor de conformare pentru companii sau sprijinirea verificatorilor independenți. În consecință, o parte importantă a costurilor inițiale poate fi transferată către asistența externă, reducând presiunea asupra bugetului național.

Este de menționat că proiectul de lege nu impune contribuții financiare din partea întreprinderilor la un fond public, nu introduce taxe noi și nu presupune finanțarea publică a proceselor de audit sau verificare independentă, acestea fiind responsabilitatea companiilor vizate de proiectul de lege. Statul asigură doar supravegherea și coordonarea, fără a suporta cheltuieli operaționale directe în domeniul privitor la evaluarea conformității.

În ansamblu, impactul financiar al proiectului de lege asupra bugetului public este moderat și sustenabil. Cheltuielile necesare pot fi absorbite prin bugetele existente, eventuale realocări interne, precum și prin atragerea resurselor externe disponibile în cadrul programelor de pre-aderare. Efortul financiar este proporțional cu importanța consolidării unui cadru modern de responsabilitate corporativă, previzibil și aliniat standardelor UE, iar beneficiile pe termen lung — reducerea riscurilor sociale și de mediu, creșterea transparenței corporative și diminuarea intervențiilor reactive ale statului — depășesc semnificativ costurile administrative inițiale.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Impactul proiectului de lege asupra sectorului privat este unul substanțial, fiind însă calibrat în mod proporțional și orientat strategic către întreprinderile de dimensiuni mari, care dețin un rol determinant în economia națională și în lanțurile valorice internaționale.

Conform datelor furnizate de **Biroul Național de Statistică (BNS)** și raportate la noile praguri de scalare prevăzute de Directiva (UE) 2026/470, implementarea se va concentra pe actorii economici cu o capacitate administrativă și financiară ridicată. Deși în Republica Moldova activează un număr restrâns de companii care depășesc pragul de **5.000 salariați** (în sectoare strategice precum energia, transporturile, retailul și telecomunicațiile), acestea reprezintă pilonii principali de interacțiune cu piața unică europeană.

Elemente cheie ale impactului:

- Cerințele vizează companiile mari, dar pot exista efecte contractuale indirecte asupra IMM-urilor.
- Aceste companii-pilon vor servi drept vectori de transmitere a standardelor de durabilitate către furnizorii lor, consolidând reziliența întregului ecosistem economic național.
- Prin alinierea la pragurile de peste 5.000 de salariați și cifre de afaceri de peste 1,5 miliarde EUR, proiectul asigură un tratament echitabil și previzibil pentru investitorii străini și grupurile multinaționale prezente în Republica Moldova.
- Deși obligațiile legale revin marilor corporații, acestea vor beneficia de pe urma unei transparențe sporite și a unei gestionări mai eficiente a riscurilor operaționale și de reputație.

Această abordare garantează că Republica Moldova adoptă un model de dezvoltare sustenabilă fără a suprasolicita sectoarele economice emergente, respectând totodată exigențele stricte ale acquis-ului comunitar actualizat în februarie 2026.

Pentru întreprinderile mari, proiectul de lege introduce obligații noi în domeniul identificării și gestionării riscurilor privind drepturile omului, mediul și condițiile de muncă. Deși aceste obligații pot implica inițial costuri de conformare — asociate elaborării politicilor interne, organizării procedurilor de evaluare a riscurilor, instituirii mecanismelor de raportare internă — beneficiile pe termen mediu și lung depășesc aceste investiții.

Un prim efect pozitiv este creșterea **competitivității companiilor moldovenești** în raport cu partenerii internaționali. În contextul în care marile companii europene sunt obligate la rândul lor să monitorizeze lanțurile valorice, lipsa conformității din partea unui furnizor din Republica Moldova poate duce la excluderea acestuia din contracte și proceduri de achiziții. Prin implementarea unui sistem național de diligență necesară, companiile moldovenești vor putea demonstra conformitatea cu standardele UE, reducând riscurile de pierdere a partenerilor sau a oportunităților comerciale.

În al doilea rând, proiectul de lege stimulează **modernizarea managementului corporativ**, introducând practici moderne de evaluare a riscurilor și raportare de sustenabilitate. Aceste cerințe sunt deja practici uzuale în marile economii, iar adoptarea lor în Republica Moldova va contribui la creșterea transparenței, disciplinei manageriale și predictibilității activităților economice.

În ceea ce privește costurile administrative pentru întreprinderi, acestea vor fi diferențiate. Întreprinderile cu infrastructură corporativă dezvoltată (de ex. companii cu sisteme de management ISO, structuri de audit intern) vor putea integra noile cerințe fără investiții majore. Companiile care nu dețin astfel de structuri vor suporta costuri moderate pentru organizarea proceselor interne de due diligence, însă aceste costuri reprezintă investiții în reducerea riscurilor semnificative de neconformitate, litigii, pierderi reputaționale sau sancțiuni.

Un impact important îl are și prevederea privind **verificatorii independenți**. Pentru sectorul privat, apariția unui astfel de mecanism reprezintă atât o garanție de credibilitate în relațiile internaționale, cât și un instrument suplimentar de evaluare care consolidează încrederea în practicile de guvernanță ale companiilor moldovenești.

Proiectul de lege nu se aplică direct întreprinderilor mici și mijlocii, prevenind astfel apariția unor poveri administrative nejustificate pentru cel mai important segment al economiei moldovenești. Totuși, IMM-urile care fac parte din lanțurile de aprovizionare ale companiilor mari vor beneficia indirect de modernizarea acestor procese, prin creșterea cerințelor de responsabilitate și transparență la nivelul întregului lanț valoric.

Pe termen lung, impactul asupra sectorului privat este pozitiv, întrucât adoptarea unui cadru de diligență necesară atrage investiții, reduce vulnerabilitățile juridice și reputaționale, creează premisele pentru tranziția verde, consolidează responsabilitatea socială și facilitează accesul pe piețele europene. Totodată, companiile vor beneficia de predictibilitate juridică și de oportunitatea de a-și alinia modelele de afaceri la cele mai moderne standarde internaționale, în contextul avansării Republicii Moldova pe calea integrării europene.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

4.4. Impactul social

Implementarea proiectului de lege privind diligența necesară va genera un impact social preponderent pozitiv, întrucât introduce pentru prima dată un cadru juridic coerent de prevenire a riscurilor sociale în lanțurile de activități ale întreprinderilor mari. Acest cadru contribuie la consolidarea protecției drepturilor angajaților, la prevenirea exploatarei, la reducerea riscurilor de discriminare și la creșterea transparenței corporative, cu efecte benefice asupra comunităților, consumatorilor și partenerilor economici.

Pe termen scurt, impactul social este asociat cu necesitatea întreprinderilor de a revizui politicile interne privind drepturile omului, munca decentă și condițiile de muncă. Pe termen mediu și lung, aplicarea sistemelor de due diligence conduce la diminuarea riscurilor de exploatare, muncă forțată, muncă a copiilor, încălcări ale securității și sănătății în muncă, precum și la consolidarea dialogului social cu angajații și reprezentanții acestora.

Proiectul de lege introduce mecanisme de remediere, raportare și consultare cu părțile interesate, ceea ce creează premisele unei guvernante corporative mai transparente și mai responsabile. De asemenea, măsurile de protecție a avertizorilor de integritate sporesc încrederea angajaților în capacitatea instituțiilor de a preveni represaliile și abuzurile.

Clasificarea impactului social:

- intensitate: moderat spre ridicat (pentru întreprinderile mari și angajații acestora);
- direcție: preponderent pozitivă;
- grupuri afectate: angajați, comunități locale, consumatori, parteneri comerciali, furnizori;
- orizont de timp: mediu și lung.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de lege generează un impact minim și controlabil asupra datelor cu caracter personal. Întreprinderile vizate vor colecta și procesa anumite categorii de date ale angajaților, furnizorilor sau altor părți interesate, în special în contextul mecanismelor interne de raportare, evaluare a riscurilor sociale sau soluționare a plângerilor. Totodată, nu se introduc obligativități suplimentare de colectare a datelor sensibile, iar volumele de date prelucrate sunt limitate la ceea ce este necesar pentru respectarea obligațiilor legale.

Proiectul nu modifică regimul național de protecție a datelor cu caracter personal și nu afectează drepturile persoanelor vizate. Operațiunile de prelucrare vor continua să se realizeze în conformitate cu Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, în special în ceea ce privește minimizarea datelor, confidențialitatea, securitatea, accesul restricționat și evaluarea impactului asupra protecției datelor, după caz.

Clasificarea impactului asupra datelor personale:

- intensitate: redusă;
- direcție: neutră;
- caracter: controlabil prin respectarea legislației existente;
- grupuri afectate: angajați, parteneri comerciali, avertizori de integritate.

4.5. Impactul asupra mediului

Impactul proiectului de lege asupra mediului este **potențial pozitiv**. Prin instituirea unui sistem obligatoriu de diligență necesară, proiectul contribuie direct la prevenirea, reducerea și remedierea impacturilor negative asupra mediului generate de activitățile întreprinderilor mari și ale lanțurilor lor de aprovizionare.

În prezent, legislația națională din domeniul protecției mediului este orientată în principal spre sancționarea post-factum a unor abateri (poluare, emisii, gestionare necorespunzătoare a deșeurilor), iar instrumentele preventive sunt limitate. Proiectul de lege propus schimbă această paradigmă, introducând pentru prima dată un model proactiv, în care întreprinderile sunt obligate să identifice din timp riscurile de mediu și să ia măsuri pentru prevenirea lor.

În ansamblu, impactul asupra mediului poate fi caracterizat astfel:

- intensitate: impact potențial pozitiv, a cărui amploare depinde de numărul întreprinderilor vizate și de riscurile identificate;
- direcție: pozitivă;
- caracter: preventiv, structural și de durată;

<ul style="list-style-type: none"> efecte așteptate: reducerea poluării, creșterea eficienței în utilizarea resurselor, îmbunătățirea calității mediului și sănătății populației. <p>Prin aceste elemente, proiectul de lege reprezintă un instrument necesar pentru tranziția ecologică a Republicii Moldova și pentru avansarea procesului de integrare europeană în domeniul mediului și climei.</p>
4.6. Alte impacturi și informații relevante
<p>Pe lângă impacturile juridice, economice, sociale și de mediu deja analizate, implementarea proiectului de lege generează o serie de efecte colaterale relevante pentru buna funcționare a mediului de afaceri și pentru procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.</p> <p>În primul rând, proiectul va contribui la consolidarea transparenței corporative și a responsabilității întreprinderilor mari în raport cu societatea, clienții și partenerii comerciali. Introducerea declarației anuale și verificarea independentă a informațiilor publicate asigură un climat de afaceri mai predictibil, bazat pe date reale privind performanța socială și de mediu a companiilor.</p> <p>În al doilea rând, proiectul de lege creează premisele pentru modernizarea lanțurilor valorice interne, deoarece întreprinderile mari vor solicita furnizorilor și partenerilor comerciali practici conforme cu cerințele de due diligence. Acest lucru va stimula treptat dezvoltarea unor standarde ridicate în economia locală, în special în sectoarele expuse riscurilor sociale și de mediu (textile, agricultură, transport, servicii industriale).</p> <p>Pe plan extern, adoptarea proiectului de lege va contribui la creșterea credibilității Republicii Moldova în raport cu investitorii străini și partenerii europeni. Conformitatea cu Directiva (UE) 2024/1760 este un indicator important pentru companiile internaționale care își evaluează partenerii în funcție de riscurile sociale și de mediu. Astfel, proiectul devine un instrument esențial pentru atragerea investițiilor responsabile și pentru integrarea companiilor moldovenești în lanțurile valorice ale pieței unice europene.</p> <p>În plus, implementarea prevederilor proiectului de lege este în concordanță cu obiectivele Republicii Moldova în domeniul tranziției verzi și digitale, promovând un model economic rezilient, eficient energetic și orientat spre inovare. Prin stimularea comportamentului corporativ responsabil, actul normativ completează politicile publice din domeniul protecției mediului și ocupării forței de muncă.</p> <p>În același timp, riscurile implementării proiectului de Lege țin de costurile de conformare, presiunea contractuală asupra IMM-urilor, fragmentarea supravegherii și riscurile privind datele și secretele comerciale.</p> <p>În ansamblu, proiectul contribuie la consolidarea unui cadru de afaceri modern, responsabil și sustenabil, aliniat standardelor europene și celor mai bune practici internaționale. Alte efecte pot include: reducerea litigiilor comerciale, creșterea conformității în relațiile cu autoritățile, diminuarea practicilor neloiale și îmbunătățirea reputației corporative la nivel intern și extern.</p> <p>Prin toate aceste dimensiuni, proiectul de lege depășește rolul unui simplu instrument de conformare la acquis și se transformă într-un catalizator al dezvoltării sustenabile și al guvernanței corporative responsabile în Republica Moldova.</p>
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
<p>Proiectul de lege urmărește transpunerea Directivei (UE) 2024/1760 privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2025/794 și Directiva (UE) 2026/470. Analiza compatibilității, reflectată în Tabelul de concordanță, indică faptul că pentru transpunerea completă a directivei este necesară instituirea unui cadru normativ național unitar și operațional, realizat prin prezentul proiect de lege.</p> <p>Directiva impune statelor membre (și, prin armonizare, Republicii Moldova în calitate de stat candidat) obligația de a institui norme clare și obligatorii privind:</p> <ul style="list-style-type: none"> – identificarea, evaluarea și prevenirea riscurilor asupra drepturilor omului și mediului în lanțul de activități al întreprinderilor; – mecanismele de remediere și răspundere civilă; – funcționarea canalelor de raportare interne și protecția avertizorilor; – supravegherea publică și sancțiunile aplicabile companiilor neconforme.

În consecință, măsura normativă principală necesară transunerii directivei este adoptarea prezentului **Proiectul de lege privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor**, care integrează cerințele obligatorii ale actului european într-un instrument juridic coerent și direct aplicabil întreprinderilor vizate.

Pe lângă instituirea cadrului normativ de bază, proiectul conține modificările legislative necesare aplicării acestuia, după cum urmează:

1. **Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 – pentru introducerea posibilității calculării amenzii persoanei juridice în raport cu cifra de afaceri, instituirea contravenției privind nerespectarea obligațiilor de diligență necesară și stabilirea autorităților competente să constate contravenția și să întocmească procesele-verbale;**
2. **Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității – pentru extinderea mandatului Consiliului pentru egalitate asupra impacturilor negative privind drepturile omului care nu sunt atribuite expres altei autorități de supraveghere;**
3. **Actele normative subordonate legii necesare funcționării mecanismului interinstituțional, portalului unic, punctului național de contact și procedurilor de supraveghere și raportare, care vor fi aprobate de Guvern și de autoritățile competente în termenele prevăzute de proiect.**

Modificările sunt orientate spre utilizarea instituțiilor existente și delimitarea clară a responsabilităților, fără crearea unei autorități noi.

În domeniul drepturilor omului, opțiunea instituțională reflectată de proiect este extinderea mandatului Consiliului pentru egalitate, în urma evaluării competențelor acestuia și cele ale Avocatului Poporului.

Prin adoptarea proiectului de lege, Republica Moldova va transpune cerințele obligatorii ale Directivei (UE) 2024/1760, avansând în îndeplinirea obiectivelor de asociere în conformitate cu Capitolul 30 „Relații externe”.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Implementarea Directivei (UE) 2024/1760 la nivel național necesită un cadru juridic intern coerent, funcțional și compatibil cu mecanismele europene de guvernanță corporativă, protecția mediului și drepturile omului. Proiectul de lege constituie actul normativ central, iar modificările conexe incluse în același proiect asigură competențele de supraveghere, control și sancționare.

În primul rând, Codul contravențional nr. 218/2008 se modifică pentru a permite aplicarea amenzii procentuale, de până la 3% din cifra de afaceri netă la nivel mondial sau, după caz, consolidată, și pentru a introduce art. 279¹ și art. 423¹² privind contravenția și autoritățile competente.

În al doilea rând, Legea nr. 121/2012 se completează cu atribuția Consiliului pentru egalitate de a solicita informații și documente, a efectua investigații, a dispune măsuri de conformare și a constata contravenția în domeniul drepturilor omului neatribuit expres altei autorități.

Pentru stabilirea autorității responsabile în materia drepturilor omului au fost evaluate competențele Avocatului Poporului și ale Consiliului pentru egalitate. Soluția extinderii mandatului Consiliului valorifică o instituție existentă și evită crearea unei autorități noi, fără a afecta mandatul ori independența Avocatului Poporului, care va coopera cu autoritățile de supraveghere în limitele legii.

Pentru susținerea comunicării publice și a raportării vor fi elaborate actele de punere în aplicare prevăzute de proiect, cu evitarea duplicării obligațiilor întreprinderilor care furnizează deja informații echivalente.

Măsurile privind verificarea independentă, inițiativele sectoriale și sprijinul pentru întreprinderi vor fi aplicate în condițiile proiectului; utilizarea acestora nu transferă obligațiile întreprinderii și nu o exonerează de răspundere.

Măsurile normative și instituționale vor fi promovate etapizat, astfel încât procesul de armonizare să fie coerent, predictibil și adaptat capacității autorităților și mediului de afaceri.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, la data de 19.01.2026, anunțul privind inițierea elaborării proiectului actului normativ a fost publicat pe portalul guvernamental www.particip.gov.md la linkul: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15886. În conformitate cu art. 32 din Legea

nr. 100/2017, proiectul urmează a fi avizat de Centrul de Armonizare a Legislației, Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Mediului, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Inspectoratul de Stat al Muncii, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Consiliul pentru egalitate, Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege se supune expertizelor anticorupție și expertizei juridice, conform art.35, 36 și 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prezentul proiect instituie un act normativ nou și modifică Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 și Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității.

Legea va intra în vigoare la expirarea unei luni de la data publicării. Dispozițiile privind elaborarea actelor de punere în aplicare, desemnarea autorităților, consolidarea capacităților instituționale, portalul unic, punctul național de contact și măsurile de sprijin se vor aplica de la intrarea în vigoare. Obligațiile prevăzute la art. 7–15, precum și supravegherea și sancționarea încălcării acestora, se vor aplica de la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, dar nu mai devreme de 26 iulie 2029. Art. 16 se va aplica exercițiilor financiare care încep la sau după data aderării, dar nu mai devreme de 1 ianuarie 2030, iar art. 17 se va aplica de la data aderării, dar nu mai devreme de 1 ianuarie 2031.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului de lege se va realiza etapizat, în conformitate cu termenele prevăzute la art. 31, prin adoptarea măsurilor normative, instituționale, administrative și tehnice necesare funcționării cadrului de diligență necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor.

De la intrarea în vigoare a legii vor fi inițiate elaborarea actelor de punere în aplicare, consolidarea capacităților autorităților competente, instituirea mecanismului de coordonare și cooperare interinstituțională, crearea portalului unic și a punctului național de contact, precum și elaborarea măsurilor de informare și sprijin pentru întreprinderi. Actele necesare implementării urmează a fi adoptate cel târziu până la 26 iulie 2028 sau, dacă aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană va avea loc anterior acestei date, cel târziu la data aderării.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării va asigura coordonarea națională a politicilor în domeniul diligenței necesare, cu excepția politicilor sectoriale și a aspectelor de reglementare și supraveghere aferente sectorului financiar. În acest scop, Ministerul va:

1. coordona elaborarea, evaluarea și actualizarea cadrului normativ și a politicilor publice în domeniu;
2. asigura publicarea și diseminarea în limba română a orientărilor emise de Comisia Europeană și coordona elaborarea notelor naționale de implementare;
3. opera portalul unic național destinat informării și sprijinirii întreprinderilor, partenerilor de afaceri și părților interesate;
4. institui și opera punctul național de contact;
5. coordona mecanismul de cooperare interinstituțională și asigura secretariatul acestuia;
6. coordona elaborarea măsurilor de sprijin pentru întreprinderi, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii;
7. monitoriza impactul reglementării asupra mediului de afaceri și elabora evaluările și rapoartele naționale privind implementarea legii.

Mecanismul de coordonare și cooperare interinstituțională va funcționa în baza unui regulament aprobat de Guvern. Acesta va stabili modul de organizare și funcționare a mecanismului, procedura de desemnare a reprezentanților, regulile de convocare a ședințelor și condițiile schimbului de informații. Autoritățile participante vor coopera fără raporturi de subordonare și cu respectarea competențelor, autonomiei funcționale și independenței fiecărei instituții.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, în coordonare cu Ministerul Justiției și Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, va asigura traducerea, publicarea și diseminarea

clauzelor contractuale-tip adoptate de Comisia Europeană și, după caz, va elabora explicațiile necesare aplicării acestora în cadrul juridic național.

Inspectoratul de Stat al Muncii, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Consiliul pentru egalitate, Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare vor adopta măsurile interne necesare exercitării atribuțiilor de supraveghere prevăzute de proiect. Aceste măsuri vor include:

- ✓ desemnarea subdiviziunilor și a personalului responsabil;
- ✓ elaborarea procedurilor privind solicitarea informațiilor, inițierea și desfășurarea investigațiilor și efectuarea controalelor;
- ✓ instituirea mecanismelor accesibile pentru primirea și examinarea sesizărilor motivate;
- ✓ stabilirea procedurilor de cooperare și schimb de informații între autorități;
- ✓ instruirea personalului în domeniul diligenței necesare, drepturilor omului, protecției mediului și aplicării sancțiunilor;
- ✓ instituirea evidenței investigațiilor și a măsurilor dispuse, precum și publicarea rapoartelor anuale cu date agregate și anonimizate.

Pentru exercitarea atribuțiilor privind supravegherea impacturilor asupra drepturilor omului care nu sunt atribuite expres altei autorități, vor fi consolidate capacitățile instituționale ale Consiliului pentru egalitate, inclusiv în contextul modificărilor operate prin proiect în Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității.

Ministerul Finanțelor, în coordonare cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, va asigura transpunerea și punerea în aplicare a cerințelor privind conținutul și criteriile declarației anuale referitoare la diligența necesară, stabilite prin actele delegate adoptate de Comisia Europeană. Ministerul Finanțelor și Agenția Achiziții Publice vor elabora ghidurile metodologice pentru includerea criteriilor de durabilitate și diligență necesară în procedurile de achiziții publice și de concesiune.

Până la 31 decembrie 2030, sub condiția aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Guvernul va desemna cel puțin un organism de colectare pentru transmiterea declarațiilor anuale către punctul unic european de acces și va asigura notificarea Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe. Art. 17 privind accesibilitatea informațiilor prin ESAP se va aplica de la data aderării, dar nu mai devreme de 1 ianuarie 2031.

Măsurile de sprijin financiar destinate întreprinderilor mici și mijlocii și părților interesate vor putea fi acordate numai în limita alocațiilor aprobate prin legea bugetară anuală și prin programe instituite cu respectarea legislației privind ajutorul de stat și ajutorul de minimis. Autoritățile publice vor putea coopera cu instituțiile Uniunii Europene, organizațiile internaționale și partenerii de dezvoltare pentru consolidarea capacităților administrative și elaborarea instrumentelor de sprijin.

Obligațiile întreprinderilor prevăzute la art. 7–15, precum și mecanismele aferente de supraveghere și sancționare, se vor aplica de la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, dar nu mai devreme de 26 iulie 2029. Obligația de comunicare publică prevăzută la art. 16 se va aplica exercițiilor financiare care încep la sau după data aderării, dar nu mai devreme de 1 ianuarie 2030.

Digitally signed by Selevestru Natalia
Date: 2026.10.02 14:51:45 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
Secretar de stat
MOLDOVA EUROPEANĂ

Natalia SELEVESTRU